

TOETSINGSRAPPORT VAN HET
EVALUATIE-RAPPORT (HELP)
VAN DE RUILVERKAVELING MELDERSLO

128-154

NMF/M-86-2360 28 juli 1986 1

Voor de goede orde zij opgemerkt dat de bij deze projecten op te stellen HELP-rapporten inhoudelijk zullen worden gezien door de Commissie voor de m.e.r. in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden.

Wij zijn van mening dat deze taken zodanig aansluiten bij de U reeds opgedragen taken, dat deze niet tot extra voorzieningen in personele of financiële sfeer behoeven te leiden.

DE MINISTER VAN LANDBOUW EN VISSERIJ,
(w.g.) G.J.M. Braks

CIP GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsing

Toetsing evaluatierapport (HELP) ruilverkaveling Melderslo
/ [Commissie voor de Milieu-effectrapportage ; voorz.: H.
Cohen]. - Utrecht : Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-71887-70-7
SISO 614.62 UDC [504.05:711.163](492*5960)
Trefw.: milieu-effectrapportering ; Melderslo /
ruilverkaveling ; Melderslo.

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Minister van Landbouw en Visserij
Ir. G.J.M. Braks
Postbus 20401
2500 EK 's-GRAVENHAGE

uw kenmerk

NMF/M-86-2360 en NMF/M-87-331

onderwerp

Toetsing HELP-rapport

Ruilverkaveling Melderslo

uw brief

28 juli 1986 en

28 januari 1987

ons kenmerk

U235-88/Bu/mc/128-152

utrecht,

21 maart 1988

In Uw brief aan de Tweede kamer van 4 november 1985 heeft U de Commissie voor de milieueffectrapportage, in het kader van de evaluatie van de werkingssfeer van de m.e.r., een rol toebedeeld bij de toetsing van evaluatie-rapporten van bepaalde landinrichtingsprojecten. Hieruit voortvloeiend zal de Commissie in de komende drie jaren een vijftal evaluatierapporten van landinrichtingsprojecten toetsen. Hierin zullen zowel de twee vormen van landinrichting (herinrichting en ruilverkaveling) als de verschillende soorten gebieden (grote landschapseenheden, meest waardevolle beekdalen en meest belangrijke weidevogelgebieden) vertegenwoordigd zijn.

Als eerste project diende zich aan de Ruilverkaveling Melderslo (N-Limburg), waarvan het voorontwerp-plan op 27 augustus 1986 werd vastgesteld en het bijbehorende evaluatierapport (HELP-rapport) in september 1986 verscheen. Conform Uw wens, uitgesproken in uw brief van 28 juli 1986 (bijlage 6), heeft de Commissie het HELP-rapport "inhoudelijk bezien in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden". In de brief van de Directeur Natuur, Milieu en Faunabeheer van Uw ministerie van 28 januari 1987 (bijlage 5) werd verder onderstreept dat "bij de toetsing van de HELP-rapporten de werkwijze van de m.e.r.-procedure zoveel mogelijk wordt benaderd". Met inachtneming van het bovenstaande is, onder mijn voorzitterschap, een werkgroep ingesteld.

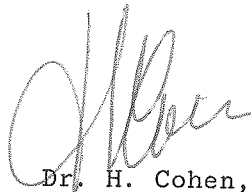
Hierbij bied ik U het resultaat aan van de eerste toetsing van een evaluatierapport van een landinrichtingsproject, de Ruilverkaveling Melderslo. Voor een overzicht van de belangrijkste conclusies, verwijs ik naar hoofdstuk 2 van het toetsingsrapport, de samenvatting.

Daarnaast vraag ik Uw aandacht voor het volgende.

1. Een van de bijzondere aspecten bij de beoordeling van het HELP-rapport Melderslo is, dat vooraf geen richtlijnen in het kader van de m.e.r. (art. 41o van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Wabm) waren vastgesteld waaraan toetsing kon plaatsvinden. De werkgroep heeft daarom als eerste activiteit een eigen toetsingskader opgesteld (bijlage 2), op basis van de algemene richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport (art. 41j van de Wabm) en het voorontwerp-plan Ruilverkaveling Melderslo. Dit toetsingskader geeft een indicatie hoe richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport van een landinrichtingsproject er uit hadden kunnen zien en is besproken met de Landinrichtingsdienst.
2. In de nota "De HELP-methode voor de evaluatie van landinrichtingsprojecten, Beschrijving en verantwoording" (Landinrichtingsdienst, 1983) zijn de hoofdlijnen van de methode en de toepassing daarvan vastgelegd. In de tweede nota, "Toelichting en uitwerking", wordt een nadere beschrijving en detaillering gegeven van onder meer de berekening c.q. bepaling van de effecten. Deze algemene HELP-richtlijnen zijn door de Commissie vergeleken met de richtlijnen zoals deze bij een m.e.r. voor een Landinrichtingsproject zouden hebben gegolden.
De Commissie heeft gemeend aan deze algemene verschilpunten tussen HELP en m.e.r. een aparte beschouwing te moeten wijden (bijlage 1). Deze bijlage kan als een eerste, voorlopige, aanzet worden gezien van het eindrapport dat de Commissie over circa drie jaar zal opstellen en waarin de ervaringen met alle projecten zullen zijn verwerkt.
3. De geconstateerde algemene verschillen hebben consequenties voor de wijze waarop de Commissie de toetsing van het HELP-rapport heeft uitgevoerd. Zo bleek dat de HELP-methode van plan-evaluerend ontwerpen slechts bij wijze van uitzondering alternatieven oplevert in een voorontwerp-plan, zodat in het HELP-rapport een vergelijking van alternatieven ontbreekt. Deze vergelijking van alternatieven, waaronder een alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast, wordt wel als de kern van de m.e.r. beschouwd. In bijlage 3 heeft de Commissie daarom een aantal mogelijke maar uiteraard hypothetische alternatieven voor het plan Melderslo aangeduid.
4. Bij de toetsing bleek dat de in het toetsingskader gevraagde informatie niet in het HELP-rapport, maar wel in het voorontwerp-plan vermeld was. Bij de toetsing van HELP-rapporten moet daarom de informatie in het voorontwerp-plan eveneens in beschouwing worden genomen.
5. Landinrichtingsprojecten kennen een hoge mate van complexiteit. De lange planvoorbereiding (gemiddeld 8 jaar), de lange uitvoeringstijd (gemiddeld 14 jaar), maken een effectbeschrijving tot een complexe opgave. M.e.r.-procedures beslaan in het algemeen veel kortere periodes. Daarnaast wordt in sterkere mate dan bij de m.e.r. voor een aantal maatregelen pas tijdens de uitvoering duidelijk òf en hoe ze uitgevoerd zullen worden.

Tijdens het opstellen van dit eerste toetsingsrapport zijn contacten gelegd met de Landinrichtingsdienst. Er is uitvoerig gesproken over de beschouwing Algemene procedurele en inhoudelijke verschillen HELP-m.e.r., het toetsingskader en het toetsingsrapport voor de ruilverkaveling Melderslo. Deze gesprekken hebben tot aanpassingen in de genoemde nota's geleid zonder dat in dit stadium volledige overeenstemming is bereikt. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over een experiment bij de (volgende) toetsing door (een werkgroep van) de Commissie: het evaluatierapport van het voorontwerp-plan van de ruilverkaveling Rossum-Oost. Het toetsingskader voor dit HELP-rapport zal door de Commissie vooraf aan de Landinrichtingsdienst ter beschikking worden gesteld als "advies voor richtlijnen" bij het opstellen van dit evaluatierapport. Hiermee wordt de vergelijkbaarheid van beide procedures vergroot en zullen de inhoudelijke verschillen scherper aan het licht kunnen komen. De Commissie hecht zeer aan een nauwe samenwerking en overleg met Uw diensten bij de voortgaande analyse van de essentiële verschilpunten tussen de HELP-evaluatie en de m.e.r.

Een kopie van dit rapport is tevens verzonden aan de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, drs. E.H.T.M. Nijpels, alsook aan de Evaluatiecommissie Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

Dr. H. Cohen,
voorzitter.

Bijlage: 1.

TOETSINGSRAPPORT VAN HET EVALUATIE-RAPPORT (HELP) VAN DE RUILVERKAVELING
MELDELSLO

INHOUDSOPGAVE		<u>Pag.nr</u>
1.	INLEIDING	1
1.1	Werkwijze Commissie	1
1.2	Algemene opmerkingen verschillen HELP en m.e.r.	2
2.	SAMENVATTING VAN HET TOETSINGSRAPPORT	3
3.	DOEL EN BELANG	6
3.1	Probleemstelling	6
3.2	Doelstelling	6
4.	DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	8
4.1	De voorgenomen activiteit	8
4.2	De alternatieven	8
4.2.1	Het nul-alternatief of de autonome ontwikke- ling	8
4.2.2	Het alternatief met de beste bestaande moge- lijkheden ter bescherming van het milieu	9
5.	TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	10
6.	DE BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU, ALSMEDE DE TE VERWACH- TEN ONTWIKKELING VAN DAT MILIEU.	12
6.1	Algemeen	12
6.2	Beschrijving op verschillende schaalniveaus	12
6.3	Inventarisatiegegevens	13
7.	GEVOLGEN VOOR NATUUR, MILIEU EN LANDSCHAP	15
7.1	Algemeen	15
7.2	Ruilverkavelingsblok-schaal	15
7.3	Deelgebiedenschaal	16
7.4	Ecotopenschaal	18
7.5	Slotopmerkingen	19
8.	DE VERGELIJKING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET MILIEU ZONDER HET PLAN (NULALTERNATIEF) EN MET HET PLAN.	20
9.	LEEMTEN IN KENNIS	21
10.	SAMENVATTING VAN HET HELP-RAPPORT	21
11.	VORM EN PRESENTATIE VAN HET HELP-RAPPORT	21

BIJLAGEN

1. Algemene procedurele en inhoudelijke verschillen tussen HELP en MER
2. Toetsingskader voor de beoordeling van het evaluatierapport van de ruilverkaveling Melderslo
3. Opmerkingen over het voorontwerpplan
4. Samenstelling van de werkgroep HELP-Melderslo
5. Brief van de Directeur Natuur, Milieu en Faunabeheer, Ministerie van Landbouw en Visserij, aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage van 28 januari 1987
6. Brief van de Minister van Landbouw en Visserij aan de Evaluatiecommissie Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (ECW) van 28 juli 1986

1. INLEIDING

1.1 Werkwijze Commissie

De Commissie voor de milieu-effectrapportage is, in het kader van de evaluatie van de werkingssfeer van de m.e.r., in de gelegenheid gesteld haar beschouwingen kenbaar te maken over de HELP-rapporten van landinrichtingsprojecten in die gevallen dat

- een aanmerkelijk deel van het landinrichtingsgebied deel uitmaakt van een grote landschapseenheid dan wel van een van de meest belangrijke weidevogelgebieden;
- een aanmerkelijk deel van een grote landschapseenheid dan wel een van de meest belangrijke weidevogelgebieden is gelegen binnen het landinrichtingsgebied;
- binnen het landinrichtingsgebied een aanmerkelijke lengte van een van de meest waardevollen beekdalen dan wel beken voorkomt.

(zoals aangeduid op de kaarten 1, 2 en 4 van het Structuurschema Natuur- en Landschapsbehoud)¹

Als eerste project diende zich aan de Ruilverkaveling Melderslo (N-Limburg), waarvan het voorontwerp-plan op 27 augustus 1986 werd vastgesteld en het bijbehorende evaluatierapport (HELP-rapport) in september 1986 verscheen.

De Commissie heeft het HELP-rapport "inhoudelijk gezien in het licht van de criteria die daarvoor in het kader van de m.e.r. gelden"². In de brief van de Directeur Natuur, Milieu en Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw en Visserij van 28 januari 1987 (bijlage 5) werd verder onderstreept dat "bij de toetsing van de HELP-rapporten de werkwijze van de m.e.r. procedure zoveel mogelijk wordt benaderd".

Het hierbij uitgebrachte toetsingsrapport is opgesteld door een werkgroep van de Commissie m.e.r., onder voorzitterschap van dr. H. Cohen. De samenstelling van deze werkgroep treft U aan in bijlage 4 van dit rapport. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit rapport "de Commissie" genoemd. De werkgroep is 13 april j.l. begonnen met het opstellen van een intern toetsingskader voor de toetsing van het HELP-rapport. Een van de bijzondere aspecten bij de beoordeling van het HELP-rapport Melderslo is, dat

1 Brief van de Minister van Landbouw en Visserij van 4 november 1985, Tweede Kamer, vergaderjaar 1985-1986, 16814, nr. 37 ;

Structuurschema voor de Landinrichting, deel e: tekst van de na parlementaire behandeling vastgestelde planologische kernbeslissing, Tweede Kamer, vergaderjaar 1985-1986, 16600, nrs 28-29, Hoofdstuk 9

2 Brief van de Minister van Landbouw en Visserij aan de Evaluatiecommissie Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiene (ECW) van 28 juli 1986 (Kenmerk NMF/M-86-2360)

vooraf geen richtlijnen in het kader van de m.e.r. (art. 41o van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Wabm) waren vastgesteld waaraan toetsing kon plaatsvinden. De werkgroep heeft daarom als eerste activiteit een eigen toetsingskader opgesteld (bijlage 2), op basis van de algemene richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport (art. 41j van de Wabm) en het voorontwerp-plan Ruilverkaveling Melderslo. Dit toetsingskader geeft een indicatie hoe richtlijnen voor een milieu-effectrapport van een landinrichtingsproject er uit hadden kunnen zien.

De werkgroep is voorts 6 mei, 1 juni, 23 juni, 30 juni en 28 oktober bij elkaar geweest om het toetsingskader en het toetsingsrapport op te stellen. Op 17 juni, 10 september en 22 oktober werd gesproken met de Landinrichtingsdienst (LD) over tussentijdse concepten.

In hoofdstuk 2, de samenvatting, worden de belangrijkste punten vermeld waarin het HELP-rapport afwijkt van hetgeen het toetsingskader vraagt. De indeling van dit toetsingsrapport is gebaseerd op de volgorde van de inhoudseisen voor een MER volgens artikel 41 j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

1.2 Algemene opmerkingen verschillen HELP en m.e.r.

In de nota "De HELP-methode voor de evaluatie van landinrichtingsprojecten, Beschrijving en verantwoording", (Landinrichtingsdienst, 1983) zijn de hoofdlijnen van de methode en hoe deze moet worden toegepast, vastgelegd. In de tweede nota "Toelichting en uitwerking", wordt een nadere beschrijving en detaillering gegeven van ondermeer de berekening cq. bepaling van de effecten. Deze algemene HELP-richtlijnen zijn door de Commissie vergeleken met de richtlijnen zoals deze voor een m.e.r.³ zouden hebben gegolden. De geconstateerde algemene verschillen hebben consequenties voor de wijze waarop de Commissie de toetsing van het HELP-rapport heeft uitgevoerd.

De Commissie heeft daarom gemeend aan deze algemene verschilpunten tussen HELP en m.e.r. een aparte beschouwing te moeten wijden (bijlage 1). Hiermee wordt niet beoogd de werkzaamheden van de Evaluatiecommissie Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (ECW) te doorkruisen. Naast de Commissie m.e.r. is namelijk ook aan de ECW een rol toegedacht. De ECW heeft het verzoek gekregen "de toepassing van de HELP-methode in het kader van de landinrichtingsprocedure te willen bezien tegen de achtergrond van de doelstellingen van de m.e.r. zoals verwoord in de considerans van de wettelijke m.e.r.-regeling"(zie voetnoot 2).

³ Deze verschillen zijn op basis van literatuurstudie en het eerste door de Commissie te toetsen landinrichtingsproject tot stand gekomen. Verwacht kan worden dat ervaringen bij komende projecten bijstelling en nuancering nodig maken.

2. SAMENVATTING VAN HET TOETSINGSRAPPORT

1. Inleiding

- Een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage heeft, onder voorzitterschap van dr. Cohen, aan de hand van een intern toetsingskader (bijlage 2), een toetsingsrapport over het evaluatierapport (HELP-rapport) van de ruilverkaveling Melderslo uitgebracht.

3. Doel en belang

3.1 Probleemstelling

- In het HELP-rapport wordt voor de beschrijving van de aanwezige knelpunten bij de sectoren landbouw, openluchtrecreatie en natuur- en landschapsbehoud, die geleid hebben tot de ruilverkaveling verwezen naar het voorontwerp-plan. Het voorontwerp-plan is echter te beknopt op dit punt om een goed inzicht in de problematiek te krijgen.

3.2 Doelstelling

- Het HELP-rapport vermeldt algemene, nationale doelstellingen voor de ruilverkaveling, zonder daarbij aan te geven welke doelstellingen prioriteit zullen krijgen in het plan.
- Niet duidelijk wordt hoe specifieke doelstellingen gebaseerd op de in het blok geconstateerde problemen, en vigerende streek- en bestemmingsplannen worden uitgewerkt voor het plan.

4. De voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven

4.1 De voorgenomen activiteit

- De niet-gelocaliseerde maatregelen en voorzieningen worden in het HELP-rapport en voorontwerp-plan niet voldoende beschreven, zodat de consequenties daarvan voor natuur, milieu en landschap niet kunnen worden overzien.

4.2 De alternatieven

4.2.1 Het nul-alternatief of de autonome ontwikkeling

Het HELP-rapport geeft te weinig inzicht in de te verwachten maatregelen en voorzieningen, die onafhankelijk van de ruilverkaveling van invloed zullen zijn op de verschillende sectoren en deelgebieden. Bij de beschrijving van de autonome ontwikkelingen worden onzekerheden daarin niet voldoende expliciet gemaakt.

4.2.2 Het alternatief met de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu

In het HELP-rapport wordt de inhoud van tijdens de planvorming geformuleerde, maar afgevallene alternatieven niet besproken. Een motivatie voor het afwijzen van de alternatieven ontbreekt in het rapport.

5. Te nemen en eerder genomen besluiten

In het HELP-rapport wordt onvoldoende duidelijkheid gegeven over de randvoorwaarden en beperkingen welke door overige besluiten worden opgelegd aan het ruilverkavelingsplan.

De totstandkoming van de concrete begrenzing van de relatienotagegebieden wordt niet voldoende beargumenteerd. De afwijkingen van het ontwerp-plan ten opzichte van het vigerende Streekplan "Noord- en Midden-Limburg" worden in het HELP-rapport niet gemotiveerd.

6. De bestaande toestand van het milieu, alsmede de te verwachten ontwikkeling van dat milieu

De beschrijving van het milieu is hoofdzakelijk kwalitatief. Er ontbreekt een systematische benadering, bijvoorbeeld een indeling naar verschillende schaalniveaus: het gehele blok, de deelgebieden en ecotopen.

Beschrijvingen van het macro-reliëf en het regionaal hydrologisch systeem op ruilverkavelingsblok-niveau worden gemengd met gegevens op deelgebied- en ecotoop-niveau.

De samenhang tussen deelgebieden binnen en buiten het ruilverkavelingsblok wordt niet besproken. De (inter)nationale betekenis van de fauna komt onvoldoende naar voren.

Een complete, systematische en overzichtelijke beschrijving van de bestaande toestand van het milieu was, op basis van de aanwezige inventarisatiegegevens, naar de mening van de Commissie wel mogelijk geweest, maar komt onvoldoende uit het HELP-rapport naar voren.

7. Gevolgen voor het milieu

- Aan de beschrijving van de gevolgen voor het milieu op deelgebieden-niveau wordt veel aandacht besteed.
Onduidelijk blijft wat het totaal van de veranderingen zal zijn en welke gevolgen van indirecte veranderingen te verwachten zijn.
- Een duidelijke beschrijving van de effecten van het plan op het landschap (ecologie, beeld, cultuurhistorie) van het blok als geheel ontbreekt.
- Er wordt geen aandacht besteed aan de gevolgen van aanvoer van gebiedsvreemd water (afkomstig uit de Maas) op de kwaliteit van het diepe grondwater.
- Op deelgebiedenschaal wordt onvoldoende ingegaan op de gevolgen van een verdere ontwatering op nitraatproblematiek in relatie tot grondwater.
- De gevolgen voor de flora worden uitvoerig beschreven.

- De beschrijving van de gevolgen voor de fauna wordt zelden per soort gespecificeerd en veelal wordt niet duidelijk op basis waarvan tot de effectvoorspelling tot stand is gekomen.
 - Effecten op potenties voor herstel en ontwikkeling van fauna, vegetatie en levensgemeenschappen ontbreken.
 - De effectbeschrijving is niet systematisch, incompleet en algemeen van karakter.
 - Onduidelijk blijft of bepaalde ingrepen niet behandeld worden omdat daar geen effect verwacht wordt, geen inventarisatiegegevens voorhanden zijn of omdat de basiskennis voor de effectvoorspelling ontbreekt.
8. De vergelijking van de ontwikkeling van het milieu zonder het plan (nul-alternatief) en bij de uitvoering van het plan.
- Het HELP-rapport besteedt veel aandacht aan de vergelijking tussen de autonome ontwikkeling en het plan met betrekking tot natuur en milieu. Gezien de onvolledige beschrijving van de gevolgen van het plan voor natuur en milieu kan een goede vergelijking echter niet plaatsvinden.
Bij de gemaakte vergelijking wordt niet ingegaan op de normen en streefwaarden van het nationale milieubeleid en wordt niet teruggekomen op de doelstellingen van het plan.
9. Leemten in kennis
- Hoewel leemten in kennis en informatie verspreid door het rapport worden aangegeven, worden de gevolgen van deze leemten voor de besluitvorming niet besproken.
10. Samenvatting van het HELP-rapport
- De samenvatting geeft een verhelderend, schematisch overzicht van de gevolgen van het plan.
11. Vorm en presentatie van het HELP-rapport
- Het ontbreken van systematiek in de beschrijving van het bestaande milieu, de voorgenomen activiteit en de effecten van het plan, maken het evaluatierapport minder toegankelijk.
Het toevoegen van een aantal kaarten zou bijv. de beschrijving van het bestaande milieu sterk verbeteren.

3. DOEL EN BELANG

3.1 Probleemstelling

In het voorwoord van het voorontwerp-plan wordt in algemene zin gesteld waarom landinrichting nodig is. In hoofdstuk 4 van het voorontwerp-plan wordt per sector (landbouw, natuur en landschapsbehoud, openluchtrecreatie en landschap) een overzicht van de te verwachten ontwikkeling gegeven. De aanwezige knelpunten bij de sectoren landbouw, openluchtrecreatie, landschap, natuur en landschapsbehoud worden besproken, meestal echter in de vorm van te nemen maatregelen. De knelpunten in het natuur- en landschapsbehoud worden samengevat in paragraaf 4.2.3. van het voorontwerp-plan. Deze passage bevat een beknopte aanduiding van effecten van de toekomstige landbouwkundige ontwikkeling. Niet duidelijk wordt waarom er knelpunten zullen ontstaan, welke dat zijn en of er thans ook al knelpunten zijn (net zoals in de landbouw, zie 4.1.3). Infrastructurele knelpunten en knelpunten op milieuhygiënisch gebied komen niet expliciet naar voren in het voorontwerp-plan.

De knelpunten die in het voorontwerp-plan besproken worden zijn afgeleid uit de verschillende deeladviezen en andere rapporten die ten behoeve van het ruilverkavelingsplan zijn opgesteld. Verwijzing naar deze rapporten ontbreekt in het voorontwerp-plan. Wanneer de eerdere rapporten worden bekeken op de knelpunten, dan blijkt o.a.:

- a. Het advies van de Natuur-Wetenschappelijke Commissie (NWC) somt vrij gedetailleerd knelpunten op t.a.v. verschillende gebieden of populaties. In het voorontwerp-plan is van deze knelpunten weinig terug te vinden.
- b. De mate waarin wateroverlast dan wel tijdelijke watertekorten optreden verschilt in de verschillende rapporten. Het is onduidelijk waarop de cijfers in het voorontwerp-plan berusten.

In het HELP-rapport wordt wel verwezen naar vorige rapporten. Er ontbreekt echter een aanduiding van de knelpunten. Een schematisch overzicht van de knelpunten in het gebied zou in het HELP-rapport op z'n plaats zijn.

Een bespreking van de plaats van het HELP-rapport in de landinrichtingsprocedure (zie bijlage 1 bij dit toetsingsrapport, paragraaf 1.1.) ontbreekt in het HELP-rapport.

3.2 Doelstelling

In het HELP-rapport worden algemene doelstellingen van het Landinrichtingsplan genoemd. Deze doelstellingen zijn afkomstig uit het Structuurschema Landinrichting en gelden dus voor alle landinrichtingsprojecten. De doelstellingen zijn niet in een hiërarchische volgorde geplaatst. Onduidelijk blijft welke gewichten ze zullen krijgen. Doelstellingen uit het Structuurschema aangaande de veiligstelling en ontwikkeling van cultuurhistorische elementen en aangaande de ontwikkeling van bestaande en aan te leggen nieuwe bossen ontbreken.

Waarom er een selectie uit de doelstellingen van het Structuurschema heeft plaatsgevonden, wordt in het HELP-rapport niet aangegeven.

Specifieke doelstellingen gebaseerd op de in het blok geconstateerde problemen en vigerende streek- en bestemmingsplannen dienen aan bod te komen. In het voorontwerp-plan wordt in Hoofdstuk 3 het een en ander vermeld over doelstellingen voor het gebied welke uit het streekplan en overige ruimtelijke plannen blijken. Naar deze doelstellingen had in het HELP-rapport verwezen moeten worden.

In het voorontwerp-plan wordt op blz. 17 een aantal richtlijnen voor landschap en natuur uit het streekplan Noord- en Midden-Limburg aangeduid. Niet duidelijk wordt hoe deze richtlijnen in meervoudige doelstellingen voor de ruilverkaveling zijn uitgewerkt en op welke wijze en met welke argumentatie een keuze gemaakt is uit de doelstellingen.

Uit het HELP-rapport komt niet naar voren in hoeverre er een relatie bestaat tussen knelpunten in het gebied en de geformuleerde doelstellingen van het plan.

Een keuze uit tegengestelde doelstellingen is in het HELP-rapport niet aangegeven en gemotiveerd.

4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

4.1 De voorgenomen activiteit.

In het HELP-rapport is een summier en algemeen overzicht gegeven van de te nemen maatregelen en te treffen voorzieningen. Een uitgebreidere aanduiding van maatregelen en voorzieningen zou in het HELP-rapport op zijn plaats zijn. In het voorontwerp-plan wordt overigens wel een goed overzicht gegeven van de voorgenomen activiteit.

Uit het voorontwerp-plan blijkt dat nog niet alle activiteiten gelokaliseerd zijn. Pas nadat het plan aanvaard is, zal er duidelijkheid komen over de locatie en omvang van activiteiten zoals boerderij-verplaatsingen, kavelwerken e.d.

Het HELP-rapport besteedt onvoldoende aandacht aan een globale beschrijving van dergelijke nog niet-gelocaliseerde maatregelen en voorzieningen.

4.2 De alternatieven.

4.2.1 Het nul-alternatief of de autonome ontwikkeling

In het HELP-rapport wordt de autonome ontwikkeling per sector beschreven: natuur, landschap, landbouw en recreatie. De autonome ontwikkeling van de abiotische factoren water, bodem en lucht zal voor een deel worden beïnvloed door overheidsbesluiten en beleidsvoornemens, zoals de Wet Bodembescherming, Wet Beheer Landbouwgronden en het EG-beleid. Het HELP-rapport besteedt weinig aandacht aan de invloed van beleidsvoornemens op de autonome ontwikkelingen.

Het HELP-rapport geeft een weinig systematisch overzicht van te verwachten maatregelen en voorzieningen. In hoeverre er voor de verschillende deelgebieden verschillende ontwikkelingen en maatregelen te verwachten zijn en welke onzekerheden zich daarbij voordoen, wordt niet duidelijk.

De autonome ontwikkeling van de landbouw wordt beschreven en vooral als referentiekader gebruikt ten opzichte van het plan.

Er wordt geen onderscheid gemaakt in de termijnen waarvoor de autonome ontwikkelingen worden beschreven. De Commissie is van mening dat voor de sectoren landschap, natuur, milieu en openluchtrecreatie een procesmatige beschouwing van de ontwikkelingen over een periode van 30 jaar, een beter inzicht zou kunnen geven.

Op verschillende plaatsen in het HELP-rapport wordt vermeld dat er bij de beschrijving van de autonome ontwikkelingen veel onzekerheden bestaan. De aard en omvang van de onzekerheden komt echter niet expliciet aan de orde. Productie-beperkende maatregelen, afschaffen van subsidies e.d. maken de beschreven ontwikkelingen uiterst onzeker. Met

